

Input MVO Platform aan de Eerste Kamer over de Wet Zorgplicht Kinderarbeid

Op 23 april zal de tweede termijn van de behandeling van de Wet Zorgplicht Kinderarbeid plaatsvinden. Wij, het MVO Platform, zijn groot voorstander van een wettelijke verplichting tot het doen van due diligence. Een effectief MVO-beleid vraagt om een doordachte combinatie van bindende en vrijwillige beleidsinstrumenten. In de afgelopen jaren is er veel aandacht geweest voor de vrijwillige beleidsinstrumenten. Het initiatiefvoorstel Wet Zorgplicht Kinderarbeid is een volgende, doch erg belangrijke, stap in de verdere toepassing en ontwikkeling van maatschappelijk verantwoord ondernemen in Nederland.

20 jaar van vrijwillige beleidsmaatregelen

In 2000 publiceerde de SER het adviesrapport De Winst van Waarden. In dit rapport werd onder meer geconstateerd dat maatschappelijk verantwoord ondernemen onderdeel van de bedrijfsvoering zou moeten zijn volgens het People, Planet, Profit-principe. In 2008 volgde de IMVO-verklaring (wat later ook wel het IMVO-akkoord is gaan heten) afgesloten door de sociale partners binnen de SER. Deze verklaring was een belangrijke volgende stap: bedrijven en vakbonden constateerden dat "verdere stimulering en facilitering van MVO op alle niveaus geboden is. Dit geldt ook voor het verder vormgeven van internationaal MVO respectievelijk ketenbeheer." Deze verklaring stelde op onder meer de OESO-richtlijnen (die in 2011 herzien zijn). Binnen deze verklaring zou ook een klachtenmechanisme opgericht zijn, maar dat heeft als zodanig nooit gefunctioneerd. Bij de eindevaluatie van dit akkoord, dat tot 2012 liep, constateerde staatssecretaris Bleker van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie in de kabinetsreactie dat het akkoord succesvol was, met name op het gebied van bewustwording. Ook concludeerde hij dat het minder duidelijk was "in welke mate deze inspanningen ook de brede groep van internationaal opererende bedrijven hebben bereikt. De SER-commissie richt zich niet direct op bedrijven, maar zet zich in om via intermediaire organisaties het internationaal opererende Nederlandse bedrijfsleven te bereiken. Een relevante vraag in dit verband is hoe het mechanisme werkt waardoor de inspanningen van de sociale partners resulteren in verdere vooruitgang van de implementatie van IMVO-principes bij individuele bedrijven." ¹

Het begrip 'ketenbeheer' dat in het IMVO-akkoord al geïntroduceerd was in Nederland kreeg meer inhoud na de aanneming van de VN-richtlijnen voor bedrijven en mensenrechten (UNGPs) door de VN-mensenrechtenraad in 2011. Het centrale concept van deze richtlijnen is due diligence, een terugkerend proces van het identificeren en adresseren van risico's op negatieve impacts door bedrijfsactiviteiten in de hele keten op de mensenrechten en eventuele remediëring hiervan. In de herziene OESO-richtlijnen van 2011 is dit concept overgenomen, en uitgebreid naar onder meer risico's op het milieu. In de beleidsbrief Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen Loont uit 2013 maakt de Nederlandse overheid duidelijk dat zij van Nederlandse bedrijven verwacht dat zij de OESO-richtlijnen implementeren. Met de KMPG Sector Risico Analyse en het daaropvolgende SER-advies IMVO-Convenanten in 2014 werd een volgende stap gezet. In de afgelopen 5 jaar zijn er 8 convenanten afgesloten in 5 van de 13 risicosectoren. Per sector doen er tussen de 10 en 80 bedrijven mee, of zijn er slechts op brancheniveau afspraken gemaakt. Tot dusverre is het Nederlandse IMVO-beleid gestoeld op vrijwilligheid. En ondanks dat deze vrijwilligheid niet vrijblijvend is, kan geconstateerd worden dat bedrijven in Nederland achterblijven in de implementatie van de OESO-richtlijnen. De Transparantiebenchmark van 2017 laat zien dat slechts 20 procent van de onderzochte bedrijven zegt de OESO-richtlijnen volledig te hebben geïmplementeerd, terwijl 44 procent geen uitvoering geeft aan de richtlijnen of er zelfs niet mee bekend is.²

¹ Kabinetsreactie op de eindevaluatie SER-initiatief IMVO, oktober 2012

https://www.parlementairemonitor.nl/9353000/1/j9vvij5epmi1ey0/vj3vly5066ze?ctx=vii16w9t8cya&tab=1&start_tab0=120

² Transparantiebenchmark 2017

https://www.transparantiebenchmark.nl/sites/transparantiebenchmark.nl/files/afbeeldingen/rapport_transparantiebenchmark_nl.pdf

Internationale wetgevingstrend

Niet alleen in Nederland maar wereldwijd blijft de navolging en implementatie van de OESO-richtlijnen en andere vrijwillige maatregelen door bedrijven marginaal. Verschillende overheden hebben daarom due diligence-wetgeving ontwikkeld of overwogen due diligence-wetgeving in aanvulling op bestaande vrijwillige maatregelen. In de bijlage hebben we daarvan wat voorbeelden opgenomen. Wij vinden het belangrijk dat ook juist op nationaal niveau in verschillende landen zoveel mogelijk wetgevingsinitiatieven ontwikkeld worden, om een aantal redenen: ten eerste zorgt dit voor meer druk op Europa (zonder nationale wetgeving, zo is onze inschatting, gaat het nog heel lang duren voordat er Europese wetgeving komt), daarnaast is dit een nieuw terrein voor juristen. Het is niet altijd duidelijk wat wel werkt en wat niet. Er is veel geleerd van de Modern Slavery Act (UK) en nu wordt met aandacht de implementatie van de Franse Loi de Vigilance gevolgd. Al deze lessen zullen uiteindelijk leiden tot een beter Europees wetsvoorstel op de langere termijn.

Vóór aanvullende maatregelen

Het behoeft helaas geen toelichting dat er in heel veel internationale toeleveringsketens zeer grote risico's zijn op kinderarbeid. In de afgelopen jaren zijn er vele rapporten van leden van het MVO Platform verschenen over de betrokkenheid hierbij van Nederlandse individuele bedrijven.³ Onze leden werken met een aantal Nederlandse bedrijven goed samen in de aanpak van kinderarbeid, al dan niet binnen de IMVO-convenanten. Graag zetten zij dit werk voort. Tegelijkertijd constateren zij ook dat dit slechts een beperkt aantal bedrijven betreft. Het naleven van de OESO-richtlijnen en het doen van due diligence is niet alleen de verantwoordelijkheid van een beperkt aantal koplopers, die samen met anderen in hun sector binnen de IMVO-convenanten kinderarbeid in hun keten willen aanpakken. Het geldt voor alle Nederlandse bedrijven die internationaal opereren. Het zou het convenantenproces aanzienlijk versnellen en versterken als de Nederlandse overheid wetgeving ontwikkelt waarin dit ook daadwerkelijk verplicht wordt opgelegd aan alle bedrijven. Zo wordt er weer een gelijk speelveld gecreëerd in Nederland waar dezelfde eisen worden opgelegd aan zowel de bedrijven die wel deelnemen aan convenanten of op andere wijze due diligence implementeren als de bedrijven die dat niet doen. Daarmee geloven we dat een wettelijke verplichting ook het IMVO-convenantenbeleid zal versterken. De wet legt een bodem in de markt waar bedrijven aan moeten voldoen, terwijl door deelname aan IMVO-convenanten bedrijven ondersteund worden in hoe ze aan die verplichting moeten voldoen.

Uiteraard zouden wij liever een brede due diligence-wet willen, maar de Wet Zorgplicht Kinderarbeid is voor ons een heel goede eerste stap in de juiste richting. Misschien ook juist omdat het een beperkte wet is over een onderwerp dat ons allemaal aan het hart gaat. Deze wet is volgens ons een goede eerste stap om te onderzoeken hoe die wettelijke due diligence-plicht in Nederland het beste omgezet kan worden in effectieve wetgeving. Wij zijn zeer bereid mee te denken over de nadere invulling van de Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB).

---

³ Overzicht publicaties en onderzoek van Stop Kinderarbeid
<https://stopkinderarbeid.nl/publicaties-en-onderzoek/>